

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.509/2016/6. szám

A Szegedi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Bihari Krisztina) által képviselt felperesnek - a dr. Fábián Bernadette ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2016. március 3. napján kelt 15.P.21.692/2015/21. számú ítélete ellen a felperes részéről 23. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezéseit **megváltoztatja** az alábbiak szerint:

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül adja ki a felperesnek az **(gépjármű forgalmi rendszáma)** forgalmi rendszámú, Citroën C5 2.0 Hdi típusú gépjármű törzskönyvét.

A felperes által az állami adóhatóság felhívására fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 134 300 (százharmincnégyezer-háromszáz) Ft-ra, míg az alperes által fizetendő elsőfokú eljárási illetéket 36 000 (harminchatezer) Ft-ra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 58 000 (ötvennyolcezer) Ft fellebbezési eljárási költséget.

A feljegyzett 227 000 (kétszázhuszonhétezer) Ft fellebbezési eljárási illetékből a felperes 179 100 (százhetvenkilencezer-száz) Ft-ot, míg az alperes 48 000 (negyvennyolcezer) Ft-ot köteles megfizetni a Magyar Államnak az állami adóhatóság felhívására.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A peres felek 2009. augusztus 24. napján **(kölcshszerződés száma)**. számmal jelölt deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 1 400 000 Ft kölcsönt folyósított a felperesnek az **(gépjármű forgalmi rendszáma)**. forgalmi rendszámú Citroën C5 20 Hdi típusú személygépkocsi vételárának finanszírozása céljából. Az egyedi kölcsönszerződésben a felek a mértékadó devizanemet svájci frankban, a teljes hiteldíjmutatót 24,75 %-ban határozták meg. Rögzítették továbbá a havi törlesztőrészletek összegét (30 339 Ft) és esedékességét (minden hónap 25.napja), valamint az összes törlesztőrészlet összegét (2 912 544 Ft). A kamat- és az árfolyamváltozás (a Kamatváltozás I. és a Kamatváltozás II.) elszámolásának módjaként ún. fix deviza konstrukcióban állapodtak meg.

A kölcsönszerződés részét képezte az alperes gépjármű hitelezési tevékenységre vonatkozó **(üzletszabályzat jelölése)** számú üzletszabályzata (a továbbiakban Üsz.), amely egyebek között az alábbi - a jelen jogvita elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza:

- **I.8. Havi fix konstrukció:** Amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a Kölcsönbevevővel a Kamatváltozás és Árfolyamváltozás I. elszámolása a futamidő végén történik, amennyiben a futamidő alatt nem következik be Rendkívüli árfolyamesemény.

- **I. 17. Mértékadó devizanem:** Az egyedi kölcsönszerződésben meghatározott devizanem. Amennyiben a mértékadó devizanem forint, úgy értelemszerűen az Árfolyamváltozás I.-re és az Árfolyamváltozás II.-re vonatkozó rendelkezések nem kerülnek alkalmazásra.

- **I.21. Rendkívüli árfolyamesemény:** Rendkívüli árfolyameseménynek minősül az árfolyam szélsőséges mértékű (25 %-ot meghaladó) növekedése a mértékadó árfolyamhoz képest, vagy egyéb, a Magyar Nemzeti Bank, mint jegybank által foganatosított rendkívüli intézkedés (pl. intervenciós sáv eltolódása, egyéb pénzügyi szabályok megváltozása), amely a forint árfolyamát a jövőben szélsőségesen befolyásolhatja.

- **I.22. Mértékadó árfolyam:** a mértékadó devizanem vételi árfolyama az egyedi kölcsönszerződés létrejötté napján.

- **I. 23. Árfolyamváltozás:**

a) **Árfolyamváltozás I.:** a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet: $\text{árfolyamváltozás I.} = \text{fizetési kötelezettség} \times ((\text{fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam} / \text{mértékadó árfolyam}) - 1)$.

b) **Árfolyamváltozás II.:** a kölcsönszerződés futamidő lejártá előtti megszűnésekor fizetendő - ki nem terhelt - kamatkülönbözet, amelynek mértéke a szerződés megszűnésének eseteit szabályozó rendelkezésekben külön kerül meghatározásra.

- **V.6.** Amennyiben a Kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.

- **VI.5.** Amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt „mértékadó devizanem” nem magyar forint (HUF), a kölcsönszerződés deviza alapú szerződés, amely esetben a Kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Az árfolyamváltozás lehetséges mértéke Euro esetében a mindenkor intervenciós sáv nagysága alapján limitálható, míg egyéb devizák esetében további kockázatot jelent az adott deviza és az Euro keresztárfolyamának változása.

- **VII.1.** A kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvbe a Hitelező javára - a Felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot, vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni, és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a Hitelező, mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg.

- **XIII. 1. pont: Havi fix konstrukció** esetén a kölcsönszerződés futamideje a felek minden egyéb külön jognyilatkozata nélkül meghosszabbodik a Kamatváltozás és az Árfolyamváltozás I. megfizetésére rendelkezésre álló fizetési határidő időpontjáig. A Kamatváltozás miatti kamatkülönbözetet a Kölcsönbevevő a havi törlesztőrészletekben fizeti meg úgy, hogy a havi törlesztőrészletek összegének mértéke nem változik. A kamatkülönbözet a tőketörlesztés terhére kerül elszámolásra, amelynek arányában a szerződés futamideje módosul.

A szerződő felek a kölcsönszerződés biztosítékeként opciós szerződést kötöttek, amelynek 4.) pontja szerint: „A Hitelező a vételi jogot a jelen szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő

tartozását a Kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette." Az opciós szerződés 6.) pontjában a hitelező javára alapított vételi jog biztosítására a vételi joggal terhelt gépjármű tekintetében elidegenítési és terhelési tilalmat kötöttek ki.

Az alperes a kölcsönszerződés alapján a 2014. évi XL. tv. (DH2 tv.) szerinti elszámolást elkészítette, abban az ügyleti kamatláb induló mértékét 21,79 %-ban határozta meg. Az elszámolással szemben a felperes panasszal nem élt, az felülvizsgálnak minősül.

A felperes keresetében - a kölcsönszerződés teljes, illetve részleges érvénytelenségére alapítottn - kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 844 117 Ft megfizetésére, valamint az **(gépjármű forgalmi rendszáma)**. forgalmi rendszámú gépjármű törzskönyvének a kiadására. A szerződés érvénytelenségét a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c), d) és e) pontjaiban foglaltakra alapította. Előadta, az egyedi kölcsönszerződés nem tartalmazza a kölcsön és a havi törlesztőrészletek devizában meghatározott összegét, a kamat éves százalékos értékét, az alperes által felszámítható költségeket és azokat a feltételeket sem, amelyek mellett az alperes a hiteldíjat egyoldalúan módosíthatja. Álláspontja szerint az Üsz. I.23. a) és b) pontjai szerinti rendelkezések nem világosak, illetve félreérthetőek, nem az árfolyamváltozásra, hanem a kamatváltozásra vonatkoznak. Sem e kikötésből, sem az Üsz. egyéb rendelkezéseiből nem állapítható meg, hogy a deviza árfolyamának változásából fakadó összes teher őt, mint adóst terheli. Állította, a szerződéskötéskor az árfolyamkockázatról nem kapott megfelelő, illetve teljes körű tájékoztatást.

Az érvénytelenség jogkövetkezményeként a kölcsönszerződés hatályossá nyilvánítását kérte azzal, hogy az ennek keretében elvégzendő elszámolás szerint a kölcsön tőkeösszegével és annak az üzletszabályzatban meghatározott LIBOR kamatával számolva 1 404 833 Ft-tal tartozott az alperesnek, s mivel ténylegesen 2 248 950 Ft-ot teljesített, a különbözetként jelentkező 844 117 Ft túlfizetése keletkezett.

Hivatkozása szerint érvénytelen az opciós szerződés 4. pontja, illetve ehhez kapcsolódóan az Üsz. V.5. pontja, mivel kógens törvényi rendelkezésbe (1959-es Ptk. 374. § (2) bekezdés) ütközik. Erre figyelemmel az alperes köteles a törzskönyv kiadására egyfelől azért, mert a szerződés megkötése óta a vételi jog gyakorlására törvényileg megengedett határidő eltelt, másrésztől mivel a kölcsönszerződésből eredő tartozását maradéktalanul kiegyenlítette.

Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Vitatta, hogy a szerződés bármely pontja a felperes által megjelölt okból érvénytelen lenne. Hangsúlyozta, a felek között létrejött szerződés deviza alapú szerződés, az árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettség teljesítésére a felperes az üzletszabályzat VI.5. pontjában kötelezettséget vállalt. Álláspontja szerint a kölcsönszerződés egyértelműen tartalmazza a törlesztőrészletek számát, összegét, a törlesztési időpontokat, azok esedékességét, a havi törlesztőrészletek devizában történő meghatározása pedig a szerződésnek nem tartalmi eleme. Hivatkozása szerint a THM meghatározása a jogszabályi követelményeknek megfelel. Nem vitatta, hogy a kamat éves százalékos értéke a szerződéskötés időpontjára vonatkozóan nem került megjelölésre a szerződésben. Érvelése szerint azonban ez a hiány orvosolható, ugyanis az összes törlesztőrészlet összegéből kivonva a kölcsön összegét, a különbözet adja az összes kamattörlesztést, ebből pedig kifejezhető a kamat százalékos értéke, így a kamatláb meghatározásának hiánya, mint érvénytelenségi ok az 1959-es Ptk. 237. § (2) bekezdése alapján kiküszöbölhető. Hangsúlyozta, a szerződés konkrétan meghatározta a mértékadó devizanemet, míg a kölcsönszerződés elválaszthatatlan részét képező üzletszabályzat I.8. pontja a havi fix konstrukció, I.17. pontja a mértékadó devizanem, I.22. pontja a mértékadó árfolyam és az I.23. pontja az árfolyamváltozás fogalmát részletezi, az V. és VI. fejezetek pedig érthetően és egyértelműen rögzítik a kölcsönbeadó kötelezettségeit és jogait, valamint a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségének tartalmát. Állította, hogy az árfolyamkockázatról a Kúria 2/2014. számú PJE

határozatában foglaltaknak megfelelő tájékoztatást kapott a felperes, így tisztában kellett lennie azzal, hogy az korlátlan mértékben őt terheli.

Álláspontja szerint a törzskönyv birtokban tartása a kölcsön visszafizetésének az opciós szerződéstől független atipikus biztosítéka, amely alapján a törzskönyvet nem köteles kiadni mindaddig, amíg a felperes a kölcsönszerződésből eredő tartozását maradéktalanul ki nem egyenlíti.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a peres felek között 2009. augusztus 24. napján létrejött **(kölcsönszerződés száma)**. számú kölcsönszerződést érvényessé nyilvánította akként, hogy az induló ügyleti kamat mértékét évi 21,79 %-ban határozta meg. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest 82 300 Ft, az alperest 4300 Ft eljárási illeték állam javára történő megfizetésére, míg a felperest 65 000 Ft perköltség alperes javára történő megfizetésében marasztalta.

Határozatának indokolásában megállapította, hogy a perbeli szerződés deviza alapú fogyasztási kölcsönszerződés. A Kúria 6/2013. PJE határozatának indokolására utalva hangsúlyozta, a szerződés létrejöttét, illetve érvényességét nem befolyásolja az a körülmény, hogy abban a kölcsön és a törlesztőrészletek svájci frankban kifejezett összege nem került rögzítésre. Alaptalannak találta azt a hivatkozást is, hogy a szerződés az ügyleti kamatban való megállapodás hiányában nem jött létre. Kifejtette, a kamat nemcsak akkor tekinthető meghatározottnak, ha azt a felek összecszerűen, vagy százalékos formában feltüntetik a szerződésben, hanem akkor is, ha a számítási módját megjelölik, ez pedig a perbeli esetben megtörtént. Megállapította ugyanakkor, hogy miután a szerződés nem tartalmazza a kamat éves százalékos értékét, az a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja értelmében semmis, a szerződés azonban e tartalmi hiányosság ellenére is teljesíthető, mindez csupán a szerződés részleges érvénytelenségét vonja maga után. Az érvénytelenség alkalmazandó jogkövetkezményét illetően kiemelte, elsődlegesen az érvénytelenség okának kiküszöbölésével a szerződés érvényessé nyilvánítása a cél, amely jogkövetkezményt a perbeli esetben alkalmazhatónak ítélte, álláspontja szerint ugyanis az induló ügyleti kamat mértéke a szerződésből aggálytalanul megállapítható. E tekintetben elfogadta az alperes számítását és magyarázatát. Utalt arra, a 2014. évi XL. tv. (DH2 tv.) alapján végzett törvényi elszámolás az alperesi számítással egyezően határozta meg az induló ügyleti kamatlábat 21,79 %-ban, a felülvizsgált elszámolás adatait pedig a felperes a jelen perben nem teheti vitássá.

Kifejtette, a felperes által megjelölt szerződési feltételek (Üsz.I.23. a), b), I.34.) - a felperesi állásponttal szemben - nem biztosítanak az alperes számára egyoldalú szerződésmódosítási jogot.

Rámutatott, a szerződés „mértékadó devizanem CHF” kitétele, illetve az Üsz. I.17. pontjának fogalommeghatározása annak kifejezésre juttatása, hogy a perbeli szerződés deviza alapú, e szerződéstípus pedig a 6/2013. PJE határozat 2. pontjában foglaltakra figyelemmel nem érvénytelen. Alaptalannak ítélte azt a felperesi hivatkozást, miszerint a szerződés az árfolyamkockázattal kapcsolatos alperesi tájékoztatás hiánya miatt érvénytelen. Kiemelte, az Üsz. VI.5. pontjából a felperes számára felismerhető lehetett, hogy a kölcsönszerződés árfolyamkockázattal jár, az őt terheli, és az is, hogy annak nincs felső határa. Utalt arra, a felperes személyes előadása szerint a szerződéskötéskor azt a tájékoztatást kapta, hogy legfeljebb 5-10 %-os árfolyamváltozással lehet számolni, ezt az állítását azonban a perben nem bizonyította, az alperes fenti tartalmú tájékoztatást adó alkalmazottjának tanúkénti meghallgatását nem indítványozta.

Elfogadta az alperes védekezését, amely szerint a törzskönyv hitelező általi birtokban tartása az opciós szerződéstől független atipikus, önálló biztosíték, amely alapján a hitelező mindaddig jogosult a törzskönyv birtokban tartására, ameddig a kölcsönbevevő a szerződésből eredő valamennyi kötelezettségét nem teljesíti, s miután ennek megtörténtét nem találta bizonyítottnak, a törzskönyv kiadása iránti keresetet is alaptalannak minősítette. Nem osztotta azt a felperesi álláspontot sem, hogy az opciós szerződés 4. pontja érvénytelen. Érvelése szerint ugyanis annak helyes értelmezése szerint a vételi jog a szerződés aláírásától számított 5 év elteltével mindenképpen

megszűnik.

A felperes módosított fellebbezésében kérte, hogy az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az ítélet tábla kötelezze az alperest az **(gépjármű forgalmi rendszáma)** forgalmi rendszámú gépjármű törzskönyvének kiadására, és 844 117 Ft túlfizetés visszafizetésére. Fellebbezésének indoka szerint a kölcsönszerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) és c) pontjaiban írt tartalmi elemek hiánya és a THM helytelen meghatározása miatt elsődlegesen létre nem jönnek minősül, másodlagosan érvénytelen. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 213. § (1) bekezdésében és az 1959-es Ptk. 241. §-ában foglaltakat, mert erre irányuló kereseti kérelem hiányában módosította a szerződést olyan mértékű ügyleti kamatot határozva meg, amely mellett a szerződést meg sem kötötte volna. Megsértette továbbá a DH2 tv. 37. §-ában foglaltakat, mert úgy alkalmazott jogkövetkezményt, hogy nem állapította meg a szerződés érvénytelenségét. Vitatta az elsőfokú ítéletben meghatározott ügyleti kamat mértékét is. Fenntartotta azt a véleményét, hogy a szerződés nem tartalmaz az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatást. Megítélése szerint ettől eltérő álláspont esetén is legfeljebb az állapítható meg, hogy az árfolyam-különbözet maximum 25 %-os mértékig terhelheti, mivel az üzletszabályzat I.25. pontja az ilyen mértéket elérő árfolyam-emelkedést minősítette rendkívülinek. Álláspontjának alátámasztásaként a 2008/48. EK irányelvre és a III/773/2015. AB határozatra hivatkozott. E szempontok figyelembevételével levezetett számításai szerint túlfizetése áll fenn az alperessel szemben. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, miszerint a szerződés az 58/2014. és a 16/2015 MNB rendelet megkerülésére irányul. A törzskönyv kiadására irányuló követelésének jogalapjaként továbbra is azt jelölte meg, hogy érvénytelen az opciós szerződés 4. pontja, valamint hogy a kölcsönszerződésből eredő tartozását maradéktalanul kiegyenlítette.

Az alperes fellebbezési kérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte az elsőfokú eljárásban előterjesztett védekezésének fenntartásával.

A fellebbezés **részben alapos.**

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a peres felek a kölcsönszerződés létrejöttéhez szükséges lényeges feltételekben megállapodtak. Az ítélet tábla osztja azt az álláspontját is, hogy a felperes által felhozott okok közül kizárólag az ügyleti kamat éves százalékos értéke szerződésben való rögzítésének hiánya miatt állapítható meg a szerződés részleges érvénytelensége. Helyesen vonta le az elsőfokú bíróság az érvénytelenség jogkövetkezményeit is akként, hogy az ügyleti kamatláb megjelölésének elmaradásából eredő érvénytelenségi ok e hiányosság pótlásával kiküszöbölhető.

A felperes pontosított fellebbezése már nem érintette a kölcsön összege és a törlesztőrészek svájci frankban való meghatározásának hiányára alapított érvénytelenséget (Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pont), ezért az ítélet táblának a továbbiakban felhozott érvénytelenségi okokat illetően kellett állást foglalnia.

Az ügyleti kamatban való megállapodás hiánya:

A jelen ügyben alkalmazandó 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 205. § (2) bekezdése értelmében a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Visszterhes szerződés esetén mindenképpen lényeges tartalmi elem a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás meghatározása. Kölcsönszerződésnél - az 1959-es Ptk. 523. § (1) bekezdése szerint - a hitelező által nyújtott szolgáltatás a szerződésben meghatározott pénzösszeg adós rendelkezésére bocsátása, az adóst terhelő ellenszolgáltatás pedig a kölcsön összegének szerződés szerinti visszafizetése. Ennek

megfelelően a kölcsönszerződés létrejöttéhez a feleknek meg kell állapodniuk egyrészt a hitelező által folyósítandó kölcsön összegében, másrészt az adós visszafizetési kötelezettségében. Bankkölcsönszerződés esetén az adós kamat fizetésére köteles (1959-es Ptk. 523. § (2) bekezdés), így az adós által teljesítendő ellenszolgáltatást úgy kell meghatározni, hogy az az ügyleti kamatot is tartalmazza. Ez azonban - amint arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt - nem jelenti azt, hogy a szerződésben feltétlenül rögzíteni kell az ügyleti kamatláb megjelölését. Jelen esetben tény, hogy a felperes által fizetendő ellenszolgáltatás szerződésben meghatározott induló mértéke, azaz a törlesztőrészletek összege meghaladja a kölcsön összegét, ami igazolja az ügyleti kamatban való megállapodást. Mindezt nem érinti, hogy a törlesztőrészletek a tőkén és a kamaton felül esetlegesen egyéb, az adós részéről teljesítendő fizetési kötelezettségeket is tartalmaznak.

Ettől eltérő kérdés, hogy a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján a fogyasztási lakossági kölcsönszerződések esetében nem mellőzhető a kamat éves százalékos értékének szerződésben való feltüntetése. Ennek elmulasztása azonban nem a szerződés létrejöttét, hanem a jogszabályi rendelkezés alapján annak semmisségét eredményezi. Nincs jelentősége annak, hogy ebből a hiányosságból fakadó érvénytelenségi ok a szerződés egészének semmisségét, vagy csupán annak részleges érvénytelenségét eredményezi. Mivel az érvénytelenség oka egy hiányosság, nyilvánvalóan nem alkalmazható ugyanis az érvénytelenségnek az a legalapvetőbb következménye, hogy az érvénytelen szerződéshez (szerződési feltételhez) joghatás nem fűződik, arra jogosultságot, vagy követelést alapítani nem lehet. A kamat éves százalékos értéke meghatározásának hiányából eredő érvénytelenség esetén az érvénytelenség 1959-es Ptk. 237. §-ában meghatározott „további” jogkövetkezményei alkalmazhatók, ennek megfelelően - a 2014. évi XL. tv. (DH2 tv.) hatálya alá tartozó szerződések, így a perbeli szerződés esetében - a körülményektől függően sor kerülhet a szerződés hatályossá, vagy érvényessé nyilvánítására (DH2 tv. 37. § (1) bekezdés). Ennek az érvénytelenségi oknak a jogkövetkezményét azonban maga a jogalkotó rendezte a DH2 tv.-ben előírt ún. felülvizsgált elszámolás szabályainak megalkotásával. A pénzügyi intézményeknek ugyanis az általuk kötelezően elvégzendő elszámolást a DH2 tv. 16. § (2) bekezdése értelmében a Magyar Nemzeti Bank elnökének a DH2 tv. felhatalmazása alapján kiadott rendeleteiben (42., 54. és 55/2014. MNB rendelet) meghatározott tartalommal és formában kellett elkészíteniük. Az érintett MNB rendeletekből megállapíthatóan az elszámolásnak egyebek között tartalmaznia kellett a kölcsön induló kamatlábát, amelyet a részletes elszámolásban tüntettek fel a pénzügyi intézmények. A fogyasztó a pénzügyi intézmény által készített - az ügyleti kamatláb meghatározására is kiterjedő - elszámolás felülvizsgálatát a DH2 tv. 18-28. §-aiban meghatározott módon, határidőn belül és eljárások keretében vitathatta. Ha ezzel a lehetőséggel nem élt, a DH2 tv. 18. § (5) bekezdése értelmében úgy tekintendő, hogy az elszámolás során figyelembe vett adatokat - köztük az induló ügyleti kamatlábat - és az elszámolás eredményét nem kívánja vitatni, azaz azokat ráutaló magatartással elfogadta (1959-es Ptk. 216. § (1) bekezdés), ezért az elszámolás felülvizsgálatnak minősül, és az a továbbiakban nem vitatható. Ez egyben azt is jelenti, hogy az induló kamatláb felülvizsgált elszámolás során történő meghatározásával az érvénytelenség oka elhárult, és ezáltal a szerződés „érvényessé vált” (konvalidálódott - 1/2010. (VI. 29.) PK vélemény 5. pont), s miután a felülvizsgált elszámolásra az „érvényessé vált szerződési tartalomnak megfelelően” került sor, az érvénytelenség anyagi jogi jogkövetkezményeinek levonása teljes körűen - a továbbiakban nem vitatható módon - megtörtént, attól utóbb a bíróság sem térhet el. Mindebből következően az ügyleti kamat éves százalékos értéke megjelölésének hiánya miatti érvénytelenség jogkövetkezményének levonására irányuló kereset elbírálása során az érvénytelenség 1959-es Ptk. 237. §-ában illetve a DH2 tv. 37. § (1) bekezdésében megjelölt jogkövetkezményei közötti választás lehetősége arra korlátozódik, hogy a bíróság érvényessé nyilvánítsa a szerződést azzal, hogy az érvénytelenség okának kiküszöbölése körében lényegében csupán rögzíti annak eredményét, ahogy maguk a felek orvosolták a szerződés hibáját.

Jelen esetben a perbeli kölcsönszerződés fentiek szerinti felülvizsgált elszámolása nem vitásan megtörtént, annak során az alperes - a felperes által a keresetlevélhez csatolt részletes elszámolás adatait tartalmazó okiratból megállapíthatóan - az induló ügyleti kamatlábat 21,79. %-ban határozta meg. Miután a felperes az elszámolással szemben nem fordult a Pénzügyi Békéltető Testülethez, ezt a kamatmértéket - a fent részletezettek szerint - ráutaló magatartással elfogadta, így ennek az ügyleti kamatlábnak a bíróság általi megjelölésével pótolható a szerződés érvénytelenségéhez vezető hiányosság, és így módon a szerződés érvényessé nyilvánítható.

Itt utal az ítélőtábla arra, téves a felperesnek az a fellebbezési hivatkozása, miszerint az alperes által a DH2 tv. alapján elkészített elszámolásban megjelölt induló kamatmértéket nem vitathatta. A DH2 tv. 18. § (1) bekezdése anélkül tette lehetővé a fogyasztó számára a pénzügyi intézmény által számára megküldött elszámolás vitatását, hogy e tekintetben bármiféle korlátot írt volna elő, következésképpen a fogyasztó panasszal élhetett mind az elszámolás alapjául vett adatok - köztük az induló ügyleti kamatláb -, mind az elszámolás eredménye tekintetében.

Nem ért egyet a másodfokú bíróság a felperesnek azzal a hivatkozásával sem, miszerint nem kapott részletes elszámolást, amiért is nem vitathatta az induló ügyleti kamat mértékét, hiszen a panasz eljárás keretében kérhette a részletes elszámolás megküldését. A perbeli esetben a nem részletes elszámolólevél 1. oldal utolsó bekezdése tartalmaz arra vonatkozó tájékoztatást, hogy milyen módon lehet a „részletes törvényi elszámolást” igényelni, illetve azt letölteni a megadott honlapról, megelőző regisztrációt követően. Így módon a tényekkel ellentétes az a felperesi megállapítás, miszerint a részletes elszámolás nem része a törvény által előírt elszámolásnak

Annak nincs jelentősége, hogy a felperes nem kérte az érvényessé nyilvánítást, és az is közömbös, hogy az alkalmazott jogkövetkezmény mennyiben felel meg egyik, vagy másik fél érdekeinek. Ha a fél az érvénytelenségi perben az érvénytelenség jogkövetkezményének a levonását kéri, a bíróság mérlegelési jogkörébe tartozik annak eldöntése, hogy az érvénytelenség lehetséges jogkövetkezményei közül melyiket alkalmazza. Ennek egy korlátja van, nem alkalmazhat olyan jogkövetkezményt, amely ellen valamennyi fél tiltakozik (Legfelsőbb Bíróság: Az érvénytelenség jogkövetkezményeiről szóló 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 7. pont).

A kifejtettek alapján nem volt tehát akadálya annak, hogy a felülvizsgált elszámolás keretében megállapított kamatérték meghatározásával a bíróság a szerződést érvényessé nyilvánítsa.

A bíróság a szerződés érvényessé nyilvánítása során lényegében valóban módosítja, illetve kiegészíti a felek szerződését annak érdekében, hogy az érvénytelenségi okot, illetve az az által előidézett érdeksérelmet kiküszöbölje, ennek a módosításnak a jogszabályi alapja azonban - a felperes hivatkozásával ellentétben - nem az 1959-es Ptk. 241. §-a, hanem a 237. §-a, ezen túl a perbeli esetben a DH2 tv. 37. §-a, ezért alaptalan a felperesnek az a fellebbezési érvelése, hogy az elsőfokú bíróság megsértette az 1959-es Ptk. 241. §-ában foglaltakat.

Az árfolyamkockázatról való tájékoztatás hiánya:

A felperes fellebbezésében változatlanul arra hivatkozott, hogy az árfolyamkockázatra vonatkozóan az alperestől tájékoztatást nem kapott, emiatt a szerződés egésze érvénytelen. A 2/2014. PJE határozat 1. pontja szerint a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezésének tisztességtelensége, amely szerint az árfolyamkockázatot korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos,

nem volt érthető. Abban az esetben, ha a szerződés szövegéből és a pénzügyi intézmény által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli és hogy az árfolyam ránézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa, a vizsgált kikötés tisztességtelenségét az 1959-es Ptk. 209. § (5) bekezdésében foglaltakra tekintettel nem lehet megállapítani.

A jelen ügyben a kölcsönszerződés részét képező üzletszabályzat VI.5. pontja alapján a felperes kifejezetten vállalta a mértékadó devizanem, azaz a svájci frank és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatokat. Ezen túl a szerződés egyéb rendelkezései, így az egyedi szerződés „mértékadó devizanem: CHF” és „fix devizakonstrukció” kitétele is félreérthetetlenül jelezte, hogy a forintban feltüntetett havi törlesztőrészek összege változhat a futamidő során. Az üzletszabályzat I.17., I.22., I.23.b. és XIII.1. pontjainak együttes értelmezése eredményeként pedig egyértelmű lehetett a felperes számára, hogy az árfolyam változásából eredő kockázat fennáll, illetőleg hogy a kedvezőtlen irányú változás kockázata őt terheli. Az egyedi szerződésben ugyanis a felek meghatározták a mértékadó devizanemet, míg az üzletszabályzatban rögzítésre került a mértékadó devizanem fogalma (17. pont), a mértékadó árfolyam (22. pont), az árfolyamváltozás kiszámításának képlete (23.a. pont) és alkalmazásának feltételei is. Az üzletszabályzat I.23. pontja kifejezi a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségének a deviza alapú kölcsönzés lényegéből fakadó változását, nevezetesen, hogyha a kölcsön nyilvántartási devizanemének forinthez viszonyított árfolyama változik, ez maga után vonja a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségének változását is, vagyis hogy neki kell viselnie az árfolyamkockázatot. A fenti üzletszabályzati pont megszövegezésének tartalmából egyértelműen megállapítható, hogy az ténylegesen a kölcsönbevevő fizetési kötelezettségének árfolyamváltozásból adódó módosulását szabályozza. A rendelkezés egyértelműen és átláthatóan tartalmazza, hogy a kölcsönbevevőnek a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében kell árfolyamváltozást fizetnie, amelynek nincs felső határa. Erre utal az üzletszabályzat I.21. pontjában meghatározott rendkívüli árfolyamesemény fogalma is, ami nem hagyhat kétséget a kölcsönbevevőben a felől, hogy az árfolyam szélsőséges mértékben is változhat. Ebből a fogalommeghatározásból ugyanakkor - az 1959-es Ptk. 207. § (1) bekezdése szerinti értelmezéssel - nem vonható le az a következtetés, hogy az árfolyam-különbözetből eredő fizetési kötelezettség legfeljebb 25 %-a terheli a felperest.

Ugyancsak felismerhetővé teszi az árfolyamváltozás fizetési kötelezettséget növelő hatását az Üsz. ún. fix deviza konstrukciót szabályozó XIII. fejezete, amelyből egyértelműen kitűnik, hogy a forint svájci frankhoz viszonyított árfolyamának kedvezőtlen változása következtében a futamidő meghosszabbodik, az árfolyamváltozás miatt a törlesztőrészeket az adósnak az árfolyamváltozás miatt a szerződéskötéskor tervezetthez képest tovább kell fizetnie.

A fogyasztót is terhelő együttműködési kötelezettségből eredően a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeire is tekintettel a kölcsönbevevőtől is minimálisan elvárható, hogy a nagy összegű, hosszútávra szóló pénzügyi ügylet jellegéhez, a vállalt kötelezettség mértékéhez igazodóan tájékozódjon a szerződés megkötése előtt (BDT2013. 2889.), tanulmányozza át a szerződést, szükség esetén az egyes, általa nem érthető rendelkezésekről tájékoztatást kérjen (6/2013. PJE). Ha a felperes kellő figyelmességgel és körültekintéssel elolvasta volna az egyedi szerződést és az üzletszabályzatot, úgy az előzőekben megjelölt szerződési rendelkezések alapján fel kellett volna ismernie, hogy fizetési terhei előre nem látható mértékben is megnövekedhetnek. Ha a felperes számára a szerződés egyes rendelkezései nem voltak átláthatóak és egyértelműek, úgy lehetőséget kérhetett volna arra, hogy a szerződési tartalmat áttanulmányozhassa, illetve pénzügyi szakemberrel,

vagy jogással annak tartalmát egyeztesse, a fogyasztót is terhelő együttműködési kötelezettségre figyelemmel azonban az ezt érintő mulasztására utóbb nem hivatkozhat.

Alaptalanul kifogásolta a felperes, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta döntése során az Alkotmánybíróság III/773/2015. számú határozatában és a Kúria 2/2014. PJE határozatában foglaltakat. A III/773/2015. AB határozat tárgya a Kúria 2/2014. PJE határozat rendelkező részének 1. pontja, és az ahhoz kapcsolódó indokolás III/1. pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezés volt, amelyet az Alkotmánybíróság alaptalannak ítélt és elutasított. Ez azt jelenti, a jogvita elbírálása során irányadónak tekintendő a PJE határozat, amelyre egyéb iránt a felperes fellebbezését maga is alapította. Az elsőfokú bíróság - a fent részletezettek szerint - a jogegységi döntésben foglalt iránymutatás helyes alkalmazásával állapította meg, hogy a szerződés rendelkezései alapján az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára felismerhető volt, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli, és hogy az árfolyam ránézve kedvezőtlen változásának nincs felső határa.

A felperes fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy a perbeli kölcsönszerződés az 58/2014. és a 16/2015. MNB rendelet megkerülésére irányul. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. tv. 2. § (2) bekezdésében foglaltak szerint jogszabály a hatálybalépését megelőző időre nem állapíthat meg kötelezettséget, kötelezettséget nem tehet terhesebbé, valamint nem vonhat el, vagy korlátozhat jogot és nem nyilváníthat valamely magatartást jogellenessé. E rendelkezésből következően fogalmilag kizárt, hogy a perbeli, 2009. augusztus 24. napján megkötött kölcsönszerződés a hivatkozott MNB rendeletek megkerülésére irányuljon, így az erre alapított érvénytelenségi ok érdemi vizsgálatát az elsőfokú bíróság is megalapozottan mellőzte.

A felperes által a fellebbezése kiegészítésében hivatkozott 2008/48. EK irányelv rendelkezéseit a magyar jogba a fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. tv. (a továbbiakban: Fnyhtv.) ültette ált. A törvénynek a jelen jogvita szempontjából releváns rendelkezéseit „a hitelezést megelőző tájékoztatás” című fejezet tartalmazza. A törvény 6. §-a - a 2008/48. EK irányelvben foglaltakat átvéve - pontokba szedve, egzakt módon határozza meg az adatok és információk azon körét, amelyeket a hitelezőnek a hitelszerződés megkötését megelőző szakaszban meg kell adnia. A tájékoztatás célja, hogy a fogyasztó a különböző hitelszerződésekre vonatkozó ajánlatok összehasonlítása alapján a hitelszerződés megkötése tekintetében megalapozott döntést hozzon (Fnyhtv. 6. § (2) bekezdés). Az árfolyamkockázatról való tájékoztatást érintő rendelkezést sem a 2008/48. EK irányelv, sem az Fnyhtv. nem tartalmaz, emellett a hitelező mulasztásához nem fűzi az érvénytelenség jogkövetkezményét.

A törzskönyv kiadása:

A fentiekkel ellentétben a felperes megalapozottan támadja a törzskönyv kiadására irányuló keresetet elutasító elsőfokú ítéleti rendelkezést. Nem osztja az ítéletábra az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződéshez kapcsolódó atipikus biztosítéknak tekinthető. Kétségtelen, hogy az 1959-es Ptk. 200. § (1) bekezdésében megfogalmazott szerződési szabadság elvéből következően - ilyen tartalmú jogszabályi tiltás hiányában - nincs akadálya annak, hogy a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítékaként a felek kikössék a törzskönyv birtoklásának jogát mindaddig, amíg a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésből eredő fizetési kötelezettségeit nem teljesíti maradéktalanul. A perbeli esetben azonban a felek ilyen tartalmú megállapodást nem kötöttek. Az opciós szerződés 6. pontja szerint a felek a vételi jog - és nem a kölcsönszerződésből eredő kötelezettség - biztosítására kötöttek ki az alperes javára elidegenítési és terhelési tilalmat a vételi jog tárgyát képező gépjárműre. Az Üsz1. VII.1. pontja

ezzel összhangban rendelkezik úgy, hogy „a kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba a gépjármű forgalmi engedélyébe és törzskönyvbe a hitelező javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot, vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező, mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg.” Az idézett szerződési feltétel megszövegezése, annak nyelvtani értelme is azt támasztja alá, hogy a felek a törzskönyv alperes részére történő megküldésével az alperes opciós jogát kívánták biztosítani. Ennek megfelelően a törzskönyv birtoklásához való jog az opciós joghoz kapcsolódó járulékos jogosultság. Mivel pedig az opciós szerződés - az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem támadott megállapítása szerint - megszűnt, nincs az alperesnek jogalapja a törzskönyv birtokban tartására.

Az Üsz. alperes által hivatkozott V.6. pontja - az opciós szerződés 4. és 6. pontjával együttesen értelmezve azt - csupán annyit jelent, hogy ha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a hitelező (az alperes) köteles kiadni a törzskönyvet. Nem jelenti azonban egyúttal azt is - az alperes és az elsőfokú bíróság értelmezésétől eltérően - hogy a hitelezőt csak akkor terheli a törzskönyv kiadásának kötelezettsége, ha a kölcsönbevevő maradéktalanul teljesítette fizetési kötelezettségeit. Utal e tekintetben az ítélet tábla az 1959-es Ptk. szerződés értelmezésével kapcsolatos 207. § (1) és (2) bekezdésére, amely szerint a szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. Ha pedig az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződés tartalma e szabály alkalmazásával nem állapítható meg egyértelműen, a feltétel meghatározójával szerződő fél, illetve a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni. A jogalkotó a Ptk. fenti rendelkezéseivel a pontatlan, vagy bizonytalan megfogalmazás kockázatát arra a félre terhelte, aki annak megfogalmazásáért felelős. Ennek megfelelően, ha az alperesnek a V.6. pontban írt szerződési kikötéssel az volt a célja, hogy a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítékeként mindaddig magánál tarthassa a kölcsönből finanszírozott gépjármű törzskönyvét, amíg az adós valamennyi fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, ezt a szándékát egyértelműen, félreérthetetlenül így kellett volna megfogalmaznia. Az érintett kikötésnek azonban annak teljes megszövegezése alapján csak kiterjesztő értelmezéssel tulajdonítható az alperes szerinti tartalom, a kiterjesztő értelmezést viszont az 1959-es Ptk. 207. § (4) bekezdése kifejezetten tiltja.

Mindezt figyelembe véve az Üsz. V.6. pontja csupán azon esetek egyikét szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. Nem vonható le azonban az érintett kikötés megfogalmazásából az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne azt magánál tartani, ha az e jogosultság alapjául szolgáló vételi joga megszűnt. Miután a kifejtettekre tekintettel az alperesnek nincs érvényes jogcíme a törzskönyv birtokban tartására, az ítélet tábla kötelezte az alperest annak kiadására.

Ezzel megegyezően foglalt állást a Kúria a Pfv.V.21.971/2015/6. számú határozatában.

Észlelte az ítélet tábla, hogy az elsőfokú bíróság tévesen határozta meg az eljárás pertárgyértékét. A Pp. 24. § (1) bekezdésében foglaltak szerint ugyanis a pertárgy értékének megállapításánál a keresettel érvényesített követelés, vagy más jog értéke irányadó. Jelen ügyben a felperes a 844 117 Ft megfizetésére irányuló marasztalási keresetét a szerződés érvénytelenségére alapította azzal, hogy az érvénytelenség alkalmazandó jogkövetkezménye a szerződés hatályossá nyilvánítása, amelynek keretében elvégzendő elszámolás eredményeként a követelt összegű túlfizetés mutatkozik a javára. Az alperes szerint viszont a felperesnek áll fenn tartozása vele szemben, ezért a keresettel érvényesített követelés az alperes marasztalásán túl annak a megállapítására irányuló igényt is magában foglalja, hogy a felperesnek nem áll fenn tartozása az alperessel szemben. Ebből következően a kölcsönszerződés érvénytelenségére alapított keresethez kapcsolódó pertárgyérték

egyfelől a felperes által követelt összegből (844 117 Ft), másfelől abból a követelésből áll, amelyet az alperes a felperes még fennálló tartozásaként nyilvántart (1 395 042 Ft), s amely tartozást a felperes ugyancsak vitat. Ezen felül a felperes a törzskönyv kiadására is kéri kötelezni az alperest, ami az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pontja alapján meg nem határozható pertárgyértékű követelésnek minősül, így mindezek alapján az elsőfokú eljárás pertárgyértéke mindösszesen 2 839 159 Ft-ban határozható meg. E pertárgyérték alapján a felperes részére engedélyezett illetékfeljegyzési jog folytán feljegyzett elsőfokú eljárási illeték összege az 1990. évi XCIII. tv. 42. § (1) bekezdése alapján 170 300 Ft. A szerződés érvénytelenségére alapított kereseti kérelem - a kamat éves százalékos értéke szerződésben való feltüntetésének hiányában megjelölt érvénytelenségi okot leszámítva - alaptalannak bizonyult, míg ez utóbbi érvénytelenségi okra alapított kereseti kérelmet az alperes elismerte és kérte a szerződés érvényessé nyilvánítását, e tekintetben tehát a perre okot nem adott (Pp. 80. § (1) bekezdés), így a szerződés érvénytelenségére alapított kereset kapcsán felmerült elsőfokú eljárási illeték viselésére (134 300 Ft) a felperes köteles. A törzskönyv kiadása iránti kereseti kérelem megalapozottnak bizonyult, ezért az ehhez kapcsolódó elsőfokú eljárási illetéket (36 000 Ft) az alperesnek kell megfizetnie. Erre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú eljárási illeték összegére vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezést megváltoztatta.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása ellenére az alperest az elsőfokú bíróság által megállapítotthoz képest - a fentiek szerint számított perérték alapján - részleges pervesztessége ellenére is magasabb összegű elsőfokú perköltség illetné meg a Pp. 81. § (1) bekezdése és a 32/2003 (VIII. 22.) IM r. (a továbbiakban: R.) 3. § (2) bekezdés a) pontja és 4/A. §-a alapján, az alperes azonban az elsőfokú ítélet perköltség összegére vonatkozó rendelkezése ellen nem élt fellebbezéssel, ezért azt az ítéletábra nem módosíthatta.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve a megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

A fellebbezési eljárás pertárgyértéke a fentebb kifejtettek szerint az elsőfokú eljárás pertárgyértékével azonos, és ugyancsak az elsőfokú eljárásban megállapítotthoz hasonlóan alakul a felperes és az alperes pernyertessége-pervesztessége aránya. Erre tekintettel a felperes a szerződés érvénytelenségéhez kapcsolódó eredménytelen fellebbezésére tekintettel köteles a feljegyzett fellebbezési eljárási illeték megfizetésére, míg az alperes a törzskönyv kiadásához kapcsolódó fellebbezési eljárási illeték viselésére köteles a Pp. 78. § (1) bekezdése, az Itv. 39. § (3) bekezdés b) pontja, 46. § (1) bekezdése, továbbá az Itv. 74. §-a szerint alkalmazandó 6/1986 (VI. 26.) IM rendelet (Kmr.) 13. § (2) bekezdése alapján.

A fellebbezés részben, a törzskönyv kiadását illetően bizonyult megalapozottnak, így e követelés meg nem határozható pertárgyértékére tekintettel megállapítható, és a felperesnek járó fellebbezési eljárási költség - 4 munkaóra figyelembevételével - 12 700 Ft-ra tehető (R. 3. § (3) és (5) bekezdés, 4/A. §). A szerződés érvénytelenségét érintő fellebbezés megalapozatlanságára figyelemmel az ezen fellebbezési kérelemhez kapcsolódó fellebbezési pertárgyérték után az alperest a R. 3. § (2) bekezdés a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján megillető fellebbezési eljárási költség összege 71 093 Ft, így e két összeg különbözeteként az alperes - kis kerekítéssel - 58 000 Ft másodfokú perköltségre tarthat igényt (Pp. 81. § (1) bekezdés).

Szeged, 2016. szeptember 14.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Dr. Tóth Gabriella sk.
táblabíró